

Sygn. akt VII U 775/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 maja 2018 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Agnieszka Stachurska

Protokolant: Karol Szwej

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 23 maja 2018 r. w Warszawie

sprawy B. J. (1)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

o rentę z tytułu niezdolności do pracy

na skutek odwołania B. J. (1)

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

z dnia 24 maja 2017 r., znak: (...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje B. J. (1) prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy od dnia 21 lutego 2017 r. na stałe.

UZASADNIENIE

B. J. (1) w dniu 23 czerwca 2017r. złożyła odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 24 maja 2017r., znak: (...), odmawiającej prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

W uzasadnieniu odwołania ubezpieczona podniosła, że nie zgadza się z orzeczeniem Komisji Lekarskiej ZUS. Wskazała, że występujące u niej schorzenia, tj. choroba H., wole guzowate, problemy z sercem, nadciśnieniem, bóle kręgosłupa oraz zwyrodnieniowe bóle stawów, ograniczają jej wydolność, uniemożliwiając tym samym jakikolwiek wysiłek fizyczny. Ubezpieczona z zawodu jest krawcową, natomiast ostatnio pracowała jako prasowaczka. Dolegliwości, których doświadcza powodują, że ma problem nawet z podstawowymi czynnościami życiowymi takimi jak: przygotowanie posiłku czy dbanie o higienę osobistą. W związku z tymi okolicznościami ubezpieczona wniosła o zmianę zaskarżonej decyzji i przyznanie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy (odwołanie z dnia 23 czerwca 2017r., k. 2-4 a.s.).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. wniósł o oddalenie odwołania na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c.

Uzasadniając swe stanowisko organ rentowy powołał się na przepisy ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, odnoszące się do przyznawania renty z tytułu niezdolności do pracy i wskazał, że w związku ze złożeniem przez ubezpieczoną wniosku o rentę została skierowana na badanie do Komisji Lekarskiej ZUS, która orzeczeniem z dnia 27 kwietnia 2017r. uznała, że badana nie jest

niezdolna do pracy. W związku z tym została wydana decyzja odmawiająca ubezpieczonej wnioskowanego świadczenia (odpowiedź na odwołanie z dnia 12 lipca 2017r., k. 10 a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

B. J. (1), ur. (...), z zawodu krawcowa, ostatnio pracowała jako prasowaczka od 23 listopada 2016r. W wcześniejszym okresie od 10 września 1979r. do 30 kwietnia 1998r. była zatrudniona w Spółdzielni(...) w W. jako krawiec – modelarz, a ostatnio jako samodzielny referendarz do spraw technicznych. Od 2 sierpnia 1996r. do 22 maja 2016r. podlegała ubezpieczeniu społecznemu rolników. Następnie od 23 maja 2016r. do 22 listopada 2016r. odbyła staż w Zakładzie (...). Następnie została tam zatrudniona na podstawie umowy o pracę zawartej na czas określony od 23 listopada 2016r. do 22 lutego 2017r. jako prasowaczka (świadczenie pracy z dnia 30 kwietnia 1998r., k. 10 a.r., zaświadczenie dotyczące okresów podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników, k. 11-14 a.r., zaświadczenie o odbyciu stażu, k. 15 a.r., zaświadczenie o zatrudnieniu, k. 16 a.r.).

W dniu 21 lutego 2017r. ubezpieczona zgłosiła wniosek o ustalenie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, do którego dołączyła informację o okresach składkowych i nieskładkowych wraz z dokumentacją potwierdzającą te okresy (wniosek z załącznikami, k. 1-16 a.r.).

W toku postępowania prowadzonego przez ZUS ubezpieczona została skierowana na badanie lekarskie przez Lekarza Orzecznika ZUS, który w orzeczeniu wydanym w dniu 29 marca 2017r. stwierdził, że nie jest ona niezdolna do pracy. W związku z wniesieniem przez ubezpieczoną sprzeciwu od orzeczenia Lekarza Orzecznika ZUS, sprawa została skierowana do Komisji Lekarskiej ZUS, która orzeczeniem z dnia 27 kwietnia 2017r. także stwierdziła brak niezdolności do pracy. W oparciu o orzeczenie Komisji Lekarskiej ZUS organ rentowy wydał w dniu 24 maja 2017r. decyzję znak: (...), w której odmówił B. J. (1) prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. W uzasadnieniu podjętej decyzji wskazał, że ubezpieczona nie spełnia warunku określonego w art. 57 w zw. z art. 58 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, a mianowicie nie jest osobą niezdolną do pracy (orzeczenie Lekarza Orzecznika ZUS z dnia 29 marca 2017r., k. 17 a.r., orzeczenie Komisji Lekarskiej ZUS z dnia 27 kwietnia 2017r., k. 19-20 a.r., decyzja z dnia 24 maja 2017r., k. 23 a.r.).

Ubezpieczona odwołała się od powyższej decyzji (odwołanie z dnia 23 czerwca 2017r., k. 1 a.s.).

W toku postępowania sądowego Sąd dopuścił dowód z opinii biegłych sądowych lekarzy: endokrynologa, ortopedy, kardiologa i neurologa celem ustalenia, czy ubezpieczona jest zdolna czy też całkowicie lub częściowo niezdolna do pracy zarobkowej ze szczególnym wskazaniem daty powstania tej niezdolności, czy jest to niezdolność trwała czy okresowa, a jeżeli okresowa to na jaki okres oraz, jeżeli nastąpiła zmiana stanu zdrowia ubezpieczonej (poprawa lub pogorszenie) to na czym ona polegała (postanowienie z dnia 2 sierpnia 2017r., k. 13 a.s.).

Na podstawie opinii wydanych w sprawie Sąd ustalił, że ubezpieczona od wielu lat choruje i leczy się na nadciśnienie tętnicze. Choroba ta jest kontrolowana przy pomocy leków hipotensyjnych. Obecnie jej przebieg jest stabilny, o czym świadczą prawidłowe wyniki badań. Wobec tego sprawność organizmu z powodu zaburzeń kardiologicznych nie jest naruszona w stopniu powodującym utratę zdolności do pracy. U ubezpieczonej występuje także zespół bólowy kręgosłupa lędźwiowo – krzyżowego, piersiowego i szyjnego w przebiegu zmian zwyrodnieniowych i dyskopatycznych bez istotnych powikłań neurologicznych. W ocenie neurologicznej u ubezpieczonej nie stwierdzono obecnie podstaw do uznania niezdolności do pracy zgodnie z posiadanymi kwalifikacjami. Ubezpieczona dodatkowo cierpi na niedoczynność tarczycy w przebiegu wola guzkowego, która jest wyrównana leczeniem substytucyjnym, nie powoduje zatem niezdolności do pracy. Podstawą do stwierdzenia niezdolności do pracy są jednak zaawansowane zmiany zwyrodnieniowe – dyskopatyczne kręgosłupa szyjnego i piersiowego, zwyrodnienie stawów stóp i zapalenie stawu skokowego prawego. Ubezpieczona z tego powodu jest częściowo niezdolna do pracy od daty wniosku trwale. Powodem tego jest dysfunkcja kręgosłupa, szczególnie w odcinku szyjnym i piersiowym w przebiegu zaawansowanych zmian zwyrodnieniowych, uniemożliwiająca wykonywanie pracy w pozycji wymuszonej, tak jak w wywiadzie zawodowym. U odwołującej występuje też zmniejszenie wydolności chodu spowodowane zmianami zwyrodnieniowymi stóp i zapaleniem stawu skokowego prawego. Dodatkowo biorąc pod uwagę stopień

zaawansowania zmian i wiek odwołującej – nie rokuje poprawy (opinia biegłego sądowego kardiologa W. S. z dnia 8 sierpnia 2017r., k. 31-32 a.s., opinia biegłego sądowego neurologa B. A. z dnia 31 października 2017r., k. 47-48 a.s., opinia biegłego sądowego endokrynologa B. O. z dnia 17 listopada 2017r., k. 58-59 a.s., opinia biegłego sądowego ortopedy M. G., k. 91-92 a.s.).

Powyższy stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił na podstawie dokumentów znajdujących się w aktach sprawy, jak również w aktach organu rentowego. Zdaniem Sądu dokumenty, w zakresie, w jakim Sąd oparł na nich swoje ustalenia, są wiarygodne, wzajemnie się uzupełniają i tworzą spójny stan faktyczny. Dokumenty te nie były przez strony kwestionowane co do ich autentyczności i zgodności z rzeczywistym stanem rzeczy, a zatem należało ocenić je jako wiarygodne.

Sąd Okręgowy dokonał ustaleń stanu faktycznego także na podstawie opinii wydanych w sprawie przez biegłych sądowych: kardiologa prof. dr hab. W. S., ortopeda M. G., neurologa B. A. oraz endokrynologa B. O..

Opinie zostały sporządzone w sposób rzetelny. Biegli oparli się na obiektywnych wynikach badań ubezpieczonej oraz analizie zebranego materiału dowodowego w postaci dokumentacji medycznej. Z tego względu opinie nie budziły zastrzeżeń w zakresie określenia stanu zdrowia B. J. (1). W związku z powyższym, w sytuacji, kiedy biegli uwzględnili dostępną dokumentację medyczną oraz wzięli pod uwagę wyniki badań jakie sami przeprowadzili, a odwołująca ani organ rentowy nie podjęli polemiki ze stanowiskiem biegłych - w ocenie Sądu - nie było podstaw, aby je dyskwalifikować. Są one wyczerpujące, a zatem brak było przesłanek do ich negowania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie B. J. (1) od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 24 maja 2017r., znak: (...), jako uzasadnione zasługiwało na uwzględnienie.

W myśl art. 57 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U z 2017r., poz. 1383 ze zm.) – zwaną dalej: „ustawą emerytalną”, renta z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu, który spełnił łącznie następujące warunki:

1. jest niezdolny do pracy;
2. ma wymagany okres składkowy i nieskładkowy;
3. niezdolność do pracy powstała w okresach, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1 i 2, pkt 3 lit. b, pkt 4, 6, 7 i 9, ust. 2 pkt 1, 3-8 i 9 lit. a, pkt 10 lit. a, pkt 11-12, 13 lit. a, pkt 14 lit. a i pkt 15-17 oraz art. 7 pkt 1-3, 5 lit. a, pkt 6 i 12, albo nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania tych okresów.

W myśl art. 57 ust. 2, przepisu ust. 1 pkt 3 nie stosuje się do ubezpieczonego, który udowodnił okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiety lub 25 lat dla mężczyzny oraz jest całkowicie niezdolny do pracy.

Wskazane warunki muszą być spełnione łącznie. Pierwszy z nich, tj. niezdolność do pracy, jest kategorią ubezpieczenia społecznego łączącą się z całkowitą lub częściową utratą zdolności do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu bez rokowania jej odzyskania po przekwalifikowaniu (art. 12 ustawy). Przy ocenie stopnia i trwałości tej niezdolności oraz rokowania co do jej odzyskania uwzględnia się zarówno stopień naruszenia sprawności organizmu, możliwość przywrócenia niezbędnej sprawności w drodze leczenia i rehabilitacji, jak i możliwość wykonywania pracy dotychczasowej lub podjęcia innej oraz celowość przekwalifikowania zawodowego, biorąc pod uwagę rodzaj i charakter dotychczas wykonywanej pracy, poziom wykształcenia, wiek i predyspozycje psychofizyczne ubezpieczonego (art. 13 ust. 1 ustawy) (wyrok Sądu Najwyższego – Izba Administracyjna, Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z 28 stycznia 2004 roku, II UK 222/03, OSNAPiUS rok 2004, Nr 19, poz. 340). Przepis art. 12 ustawy emerytalnej rozróżnia dwa stopnie niezdolności do pracy - całkowitą i częściową. Zgodnie z ust. 3 ww. przepisu,

częściowo niezdolną do pracy jest osoba, która w znacznym stopniu utraciła zdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji. Z kolei całkowita niezdolność do pracy polega na utracie zdolności do wykonywania jakiegokolwiek pracy.

Kolejna przesłanka, o której mowa w art. 57 ust. 1 pkt 2 ustawy emerytalnej, wiąże się z treścią art. 58. Wskazany przepis określa w ust. 1, że warunek posiadania wymaganego okresu składkowego i nieskładkowego, w myśl art. 57 ust. 1 pkt 2, uważa się za spełniony, gdy ubezpieczony osiągnął okres składkowy i nieskładkowy wynoszący łącznie co najmniej:

- 1) 1 rok - jeżeli niezdolność do pracy powstała przed ukończeniem 20 lat;
- 2) 2 lata - jeżeli niezdolność do pracy powstała w wieku powyżej 20 do 22 lat;
- 3) 3 lata - jeżeli niezdolność do pracy powstała w wieku powyżej 22 do 25 lat;
- 4) 4 lata - jeżeli niezdolność do pracy powstała w wieku powyżej 25 do 30 lat;
- 5) 5 lat - jeżeli niezdolność do pracy powstała w wieku powyżej 30 lat.

Okres, o którym mowa w ust. 1 pkt 5, powinien przypadać w ciągu ostatniego dziesięciolecia przed zgłoszeniem wniosku o rentę lub przed dniem powstania niezdolności do pracy; do tego dziesięcioletniego okresu nie wlicza się okresów pobierania renty z tytułu niezdolności do pracy, renty szkoleniowej lub renty rodzinnej.

Jeśli chodzi zaś o trzeci z warunków z art. 57 ust. 1 pkt 3 ustawy emerytalnej, to wiąże się on z okresami, w czasie których powinna powstać niezdolność do pracy (bądź w ciągu 18 miesięcy od ich ustania), aby ubezpieczony mógł skorzystać z prawa do renty.

Wskazywane warunki, z wyjątkiem niezdolności do pracy, nie podlegają ocenie, jeśli w oparciu o art. 61 ustawy emerytalnej prawo do renty, które ustało z powodu ustąpienia niezdolności do pracy, podlega przywróceniu. Następuje to wtedy, kiedy w ciągu 18 miesięcy od ustania prawa do renty ubezpieczony ponownie stał się niezdolny do pracy. W przypadku postępowania o przywrócenie prawa do renty koniecznym i jedynym warunkiem jej ponownego przyznania jest ustalenie tylko jednej z przesłanek warunkujących przyznanie prawa do świadczenia, tj. niezdolności do pracy (wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 30 grudnia 2013r., III AUa 1204/12).

B. J. (1) nie miała dotychczas przyznanego prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, zatem wszystkie wskazane warunki musiały być spełnione i podlegały rozważeniu.

Ocena niezdolności do pracy w zakresie dotyczącym naruszenia sprawności organizmu i wynikających stąd ograniczeń możliwości wykonywania zatrudnienia wymaga wiadomości specjalnych. W sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych dotyczących prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, do dokonywania ustaleń w zakresie oceny stopnia zaawansowania chorób oraz ich wpływu na stan czynnościowy organizmu, uprawnione są osoby posiadające fachową wiedzę medyczną, a zatem okoliczności tych można dowodzić tylko przez dowód z opinii biegłych sądowych, zgodnie z treścią art. 278 k.p.c. Opinia biegłego ma na celu ułatwienie sądowi należytej oceny zebranego materiału dowodowego wtedy, gdy potrzebne są do tego wiadomości specjalne. Dlatego też opinie sądowo - lekarskie sporządzone w sprawie przez lekarzy specjalistów, mają zasadniczy walor dowodowy dla oceny schorzeń wnioskodawcy (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z 11 lutego 2016r., III AUa 1609/15). Podlegają one ocenie według zasad określonych w art. 233 § 1 k.p.c., a więc na podstawie kryteriów zgodności z zasadami logiki, doświadczenia życiowego i wiedzy powszechnej, poziomu wiedzy biegłego, podstaw teoretycznych opinii, a także sposobu motywowania oraz stopnia skuteczności wyrażonych w niej wniosków, bez wkraczania w sferę wiedzy specjalistycznej.

Badając w przedmiotowej sprawie pierwszą z przesłanek warunkujących przyznanie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, Sąd Okręgowy dopuścił dowód z opinii biegłych sądowych lekarzy specjalistów z zakresu:

ortopedii, kardiologii, neurologii i endokrynologii. Wprawdzie nie wszyscy biegli wyrazili pogląd, że B. J. (1) jest niezdolna do pracy, ale oczywistym jest, że w sytuacji, gdy specjalista chociażby jednej z dziedzin nauk medycznych stwierdza taką niezdolność, to można uznać, że osoba ubezpieczona spełnia warunek niezdolności do pracy. Taka sytuacja zaistniała w rozpatrywanej sprawie. Z opinii biegłego sądowego ortopedy wynika, że ubezpieczona jest częściowo, od daty złożenia wniosku, a więc od 21 lutego 2017r., trwale niezdolna do pracy. Biegły z dziedziny ortopedii zaakcentował, że biorąc pod uwagę stopień zaawansowania zmian i wiek B. J. (1) jej stan zdrowia nie rokuje poprawy.

W świetle powyższego Sąd, biorąc pod uwagę opinię biegłego sądowego ortopedy ustalił, że ubezpieczona jest częściowo niezdolna do pracy. W ocenie Sądu wnioski zawarte w opinii biegłego ww. specjalności nie nasuwają wątpliwości co do jej trafności, bowiem biegły jest doświadczonym specjalistą, a opinia została poprzedzona dogłębną analizą dokumentacji medycznej oraz badaniem ubezpieczonej.

Nie bez znaczenia była również okoliczność, że organ rentowy mając możliwość wypowiedzenia się co do treści zawartych w opiniach biegłych, ustosunkował się do nich, nie wskazując zarzutów czy też błędów. Podobnie ubezpieczona nie wniosła zastrzeżeń do tego, co stwierdzili biegli.

Jeśli chodzi o drugi z warunków koniecznych do przyznania renty, to i on został spełniony. Niezdolność ubezpieczonej do pracy powstała, gdy ubezpieczona była w wieku powyżej 30 lat. To z kolei powoduje, że wymagany okres składkowy i nieskładkowy powinien w jej przypadku wynosić 5 lat i przypadać w dziesięciolecie przed datą złożenia wniosku o rentę bądź przed datą powstania niezdolności do pracy. Ubezpieczona takim okresem się legitymuje, co jednoznacznie wynika z informacji dotyczących okresów składkowych i nieskładkowych (k. 4-6 a.r.). Z tych dokumentów wynika również, że niezdolność do pracy B. J. (1) powstała w okresach wymienionych w art. 57 ust. 1 pkt 3 ustawy emerytalnej. Nadto fakt, iż ubezpieczona spełniła przesłankę wynikającą z art. 57 ust. 1 pkt 2 ustawy emerytalnej potwierdził organ rentowy w piśmie procesowym z dnia 12 lipca 2017r. (k. 10 a.s.).

Zgodnie z treścią art. 59 ust. 1 ustawy emerytalnej, osobie, która spełniła warunki określone w art. 57, przysługuje:

- 1) renta stała - jeżeli niezdolność do pracy jest trwała;
- 2) renta okresowa - jeżeli niezdolność do pracy jest okresowa.

Jak wynika z zebranego materiału dowodowego, B. J. (1) spełniła przesłankę niezbędną do otrzymania świadczenia rentowego z tytułu częściowej niezdolności do pracy. Świadczenie zostało więc przyznane na stałe, gdyż zaawansowane zmiany zwyrodnieniowo – dyskopatyczne kręgosłupa szyjnego i piersiowego oraz zwyrodnienie stawów stóp nie rokują żadnej poprawy, co zaakcentował biegły sądowy M. G., a z czym Sąd w pełni się zgodził.

Uwzględniając powyższe Sąd, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał B. J. (1) prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy od dnia 21 lutego 2017r. na stałe.

Mając na względzie powyższe Sąd orzekł jak w sentencji wyroku.

ZARZĄDZENIE

(...)